

ENERGIEMANAGEMENT PLAN

Eputan Holding B.V.

CO₂ prestatieladder trede 3

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	wie, wat, doel & actie	3
1.2	kennismaking / bedrijfsprofiel	3
1.3	onderwerp en toepassingsgebied van ons EMP	4
1.4	onderliggende protocollen & normen.....	4
1.4.1	Handboek CO ₂ prestatieladder.....	4
1.4.2	ISO 14064-1	4
1.4.3	basis in Green House Gas -protocol	5
1.4.4	model rapportage format ISO NEN 50001	6
1.5	CO ₂ -reductiebeleid.....	6
1.5.1	doelstellingen.....	6
1.5.2	beleid	7
1.5.3	aanpak	7
1.5.4	waardeketen	7
1.6	verantwoordelijkheden.....	9
2	Organizational boundary	10
2.1	organizational boundary	10
2.2	bedrijfsomvang & uitstoot	11
3	CO ₂ prestatieniveau.....	12
3.1	invalshoek A (inzicht).....	12
3.2	invalshoek B (reductie)	12
3.3	invalshoek C (communicatie)	12
3.4	invalshoek D (participatie)	12
4	CO ₂ inzicht emissie-inventarisatie ^{1a-2a-3a-4a-5a}	13
4.1	conversiefactoren	13
4.2	basisjaar en rapportageperiode.....	13
4.3	afbakening emissies	14
4.4	footprint 2019.....	15
4.5	berekeningsmethode	15
4.5.1	kantoren.....	15
4.5.2	productie	15
4.5.3	brandstoffen.....	15
4.5.4	overige emissiebronnen	15
4.6	onzekerheden & uitsluitingen	16
4.7	conclusies uit inzicht.....	16
5	Reductie ^{1b-2b-3b}	17
5.1	vaststelling reductiedoelstellingen	17
5.2	referentie verbruik fossiele brandstoffen (algemeen)	18
5.3	referentie brandstofverbruik in scope 1	18

5.4	referentie elektroverbruik en privé-KM' s in scope 2	18
5.5	verantwoording reductiedoelstellingen	19
5.6	resultaten op projecten	20
5.8	Conclusie 2019 reductie invalshoek B	20
6	Communicatie ^{1c-2c-3c}	21
6.1	doelstellingen	21
6.2	belanghebbenden	21
6.3	communicatie	22
6.4	planning	23
6.5	risico's	24
6.6	budgetplan	24
6.7	conclusie	25
7	Participatie ^{1d-2d-3d-4d-5d}	26
7.1	Inleiding	26
7.2	SKAO	26
7.3	Netwerk Chemie	27
7.4	Congres duurzaam bouwen	27
7.5	SADC	27
7.6	Waste Build	28
7.7	participatieplan	28
8	PDCA-cyclus	29
8.1	“plan”	29
8.2	“do”	29
8.3	“check”	30
8.4	“act”	30
9	Samenvatting	32

1 Inleiding

1.1 wie, wat, doel & actie

Wie zijn wij : **Eputan Holding B.V.**
Wat doen wij (scope) : **Het ontwikkelen, produceren, verkopen en appliceren van synthetische vloerafwerkingen.**
Ons doel : **reductie van de door ons geproduceerde hoeveelheid CO₂.**

Eputan Holding B.V. wil daarnaast graag weten hoe haar activiteiten/diensten integraal scoren op klimaat-vriendelijkheid. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt met behulp van een CO₂-footprint. Als eerste stap hiertoe hebben wij de CO₂-footprint over de periode 2019 berekend (Basisjaar).

De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen, alsmede inzicht in de herkomst van deze emissies over de verschillende processen van Eputan Holding B.V..

Het nemen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de negatieve impact die onze bedrijfsactiviteiten uitoefenen op het milieu is voor Eputan Holding van cruciaal belang.

Dit vullen wij in door het voeren van een actief milieubeleid geënt op voortdurend verbeteren volgens het principe van de "PDCA methodiek".

Het reduceren van de uitstoot CO₂ is hierbij van wezenlijk belang voor onze organisatie. Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit gebied willen wij uitdragen aan de hand van de richtlijnen die de CO₂ prestatieladder daarvoor aanreikt.

Hiermee toont Eputan Holding aan gereed te zijn om in te stappen met als doel zero emissie.

1.2 kennismaking / bedrijfsprofiel

Eputan Holding B.V. heeft jarenlange ervaring op het gebied van ontwikkeling, productie en applicatie van synthetische vloeren in de sector marine, utility en sport en wil met haar diensten bijdragen aan een plezierige en uitdagende leef- en werkomgeving.

Voor Eputan Holding B.V. is "Duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in de initiatieven die worden genomen om zicht te certificeren voor CO₂-Prestatieladder.

Wij zijn een flexibel en veelzijdig bedrijf met jarenlange ervaring en werkend met de nieuwste en milieuvriendelijkste methoden.

Wij werken binnen Herculon, Helder en May en Eputan kunststoftechniek vanuit de missie om binnen ieder project de hoogste kwaliteit te leveren. De kwaliteit staat voorop en is ons visitekaartje. Door onze flexibele instelling en pro actieve houding, garanderen wij een efficiënte en daarnaast de gewenste uitvoering van ieder project.

Binnen onze organisaties is de focus op het leveren van het beste resultaat dat volledig aansluit op de wensen van de klant, zodat ieder project met tevredenheid gerealiseerd wordt.

Er worden initiatieven genomen om het gas, elektriciteit en brandstofverbruik bij uitvoering van haar diensten en projecten te beperken en de CO₂-uitstoot te reduceren ten gunste van onze leef- en werkomgeving.

Onze belanghebbende opdrachtgevers zijn:
provinciale overheden;
scheepsbouwers;
gemeenten; en
bedrijven en instellingen.

Door de inzet van vakkundig en ervaren personeel en het gebruik van moderne materialen breidt het gespecialiseerde takenpakket steeds verder uit. Zodoende zijn wij in staat om in te spelen op de eisen, die vanuit de markt aan ons worden gesteld. Door mee te bewegen met de wensen van onze opdrachtgevers kunnen wij flexibel opereren en tevens bijdragen aan de verdere ontwikkeling van vakmanschap en ervaring.

Bij ons draait alles om kwaliteit. Dat beloven we niet alleen, dat garanderen we ook. Zo is Eputan Kunststoftechniek ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 en VCA* gecertificeerd en Helder en May ISO 9001:2015 en VCA* gecertificeerd. Daarnaast stellen we onze medewerkers voortdurend in de gelegenheid om hun kennis en vakkundigheid door nascholing en training te vergroten. Daardoor verzekert ons bedrijf zich van inzicht en toepassing van de nieuwste technologische en innovatieve ontwikkelingen, want stilstand zien wij als achteruitgang.

Als groeiende organisatie staan wij open voor al de klantvragen, maar ook voor adviezen en kritische kanttekeningen. Immers, zowel de opdrachtgever als ook hebben hetzelfde doel voor ogen: een goed resultaat, waar we samen trots op kunnen zijn.

Het is onze taak om als goede rentmeester actief te zijn. We investeren dan ook in materieel met zo laag mogelijke negatieve milieu-impact, en het terugdringen van CO₂-uitstoot.

1.3 onderwerp en toepassingsgebied van ons EMP

Het energiemangementplan heeft als doel, omschrijven hoe wij voldoen aan de certificatievoorwaarden van de CO₂ prestatieladder, alsmede hoe wij dit aantonen en inzichtelijk maken.

Dit EMP is geënt op het handboek CO₂ prestatieladder versie 3.0 d.d. 10 juni 2015. De maatregelen van beleidsmatige, organisatorische en administratieve aard om te voldoen aan de CO₂ prestatieladder worden tevens geborgd door diverse gecertificeerde managementsystemen. Zie tabel 1.

Tabel 1 toepasselijke normen

Aandachtsgebied	Norm
Kwaliteit	ISO 9001
Veiligheid	VCA*
Vakmanschap/innovatie	ISO 9001, VCA*
Planet/milieu	CO ₂ Prestatieladder, ISO 14001
People/Opleidingen	ISO 9001, VCA*
Profit/Maatschappij	ISO 9001, ISO 14001

Om structurele monitoring en evaluatie van de CO₂ inventarisatie en de reductie maatregelen volgens het principe van de "PDCA methodiek" te borgen zijn sturende maatregelen omschreven. Het energiemangement plan via de website www.herculan.com en www.helder-may.nl gepubliceerd voor geïnteresseerden en belanghebbenden.

1.4 onderliggende protocollen & normen

Ons EMP en onze reductiedoelstellingen zijn gebaseerd op:

- ◆ Handboek CO₂-Prestatieladder 3.0 versie 10-06-2015;
- ◆ NEN-ISO 14064-1;
- ◆ GHG Corporate Value Chain data management; en
- ◆ NEN-EN ISO 50001.

We gaan hieronder beknopt op bovenstaande documentatie in.

1.4.1 Handboek CO₂ prestatieladder

In het Handboek CO₂-prestatieladder staan instrumenten om (onder andere) aannemingsbedrijven te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de projectuitvoering. Het handboek CO₂ prestatieladder beschrijft de beoordelingsmethodiek en het certificeringschema in detail.

1.4.2 ISO 14064-1

ISO 14064 is een norm, die industrieën en overheden van een aantal instrumenten voorziet om programma's te ontwikkelen die gericht zijn op reductie van de uitstoot van broeikasgassen.

Van de ISO 14064-norm zijn twee delen van toepassing:

- ◆ deel 1 specificeert vereisten voor ontwerp en ontwikkeling van BKG-inventarissen op organisatie- of unitniveau
- ◆ deel 2 specificeert vereisten voor hoeveelheidsbepalingen, bewaking en rapportage van reductie van emissies en afvoertoenames uit projecten wat betreft broeikasgassen.

De CO₂ inventarisatie is opgesteld in overeenstemming met de eisen uit ISO14064-1. Dit blijkt uit de kruisverwijzing in tabel 2.

Tabel 2 kruisverwijzing ISO 14064-1 en GHG-protocol

§ in ISO 14064-1	HFD 7.3 GHG report content	Omschrijving	Hoofdstuk in dit EMP	Overig
-	A	Reporting organization	1	
-	B	Person responsible		J. Swank
-	C	Reporting period		01-01-19 / 31-12-19
4.1	D	Organizational boundaries	2	
4.2.2	E	Direct GHG emissions	3 en 4	
4.2.2	F	Combustion of biomass	n.v.t.	
4.2.2	G	GHG removals	n.v.t.	
4.3.1	H	Exclusions of sources or sinks	5.1	
4.2.3	I	Indirect GHG emissions	n.v.t.	
5.3.1	J	Base year	1 en 4	2019
5.3.2	K	Changes of recalculations	1.0	
4.3.3	L	Methodologies	4.3	
4.3.3	M	Changes of methodologies	4.3	
4.3.5	N	Emissions or removal factors	4.2	
5.4	O	Uncertainties	4.6	
-	P	Statement in accordance with ISO 14064	8.4	
-	Q	Statement of describing	1.1 8.4	

1.4.3 basis in Green House Gas -protocol

Het doel van de CO₂-Prestatieladder is bedrijven te stimuleren om de eigen CO₂-emissie (en die van hun leveranciers) te kennen en permanent te zoeken naar mogelijkheden om de klimaatimpact van de eigen bedrijfsvoering en de eigen projecten terug te dringen.

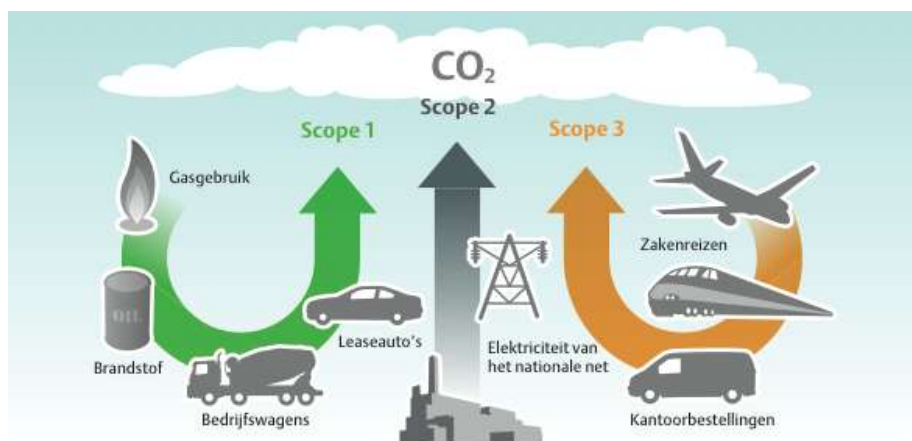
De CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op het GHG (Green House Gas)-protocol en is een instrument om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om:

- ◆ energiebesparing
- ◆ efficiënt gebruik van materialen
- ◆ gebruik van duurzame energie.

Het GHG-protocol werd gelanceerd met de dubbele doelstelling om een internationale standaard te ontwikkelen voor de verantwoording en de verslaggeving i.v.m. de uitstoot van broeikasgassen door bedrijven en om deze standaard zo breed mogelijk te verspreiden. Broeikasgassen zijn gassen die in onze atmosfeer de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden (dit is vergelijkbaar met wat in een broeikas gebeurt vandaar de naam). Broeikasgassen werken dus als een soort deken voor de aarde. De belangrijkste broeikasgassen zijn koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄), lachgas (N₂O) en waterdamp.

In de tabel 1-b ziet u de relatie tussen het GHG-protocol en de inhoud van ons EMP.

In de figuur 1 ziet u de scopes die het Green House Gas Protocol onderscheidt op basis van de herkomst van het broeikasgas.

Figuur 1 scopes in het Green House Gas Protocol

1.4.4 model rapportage format ISO NEN 50001

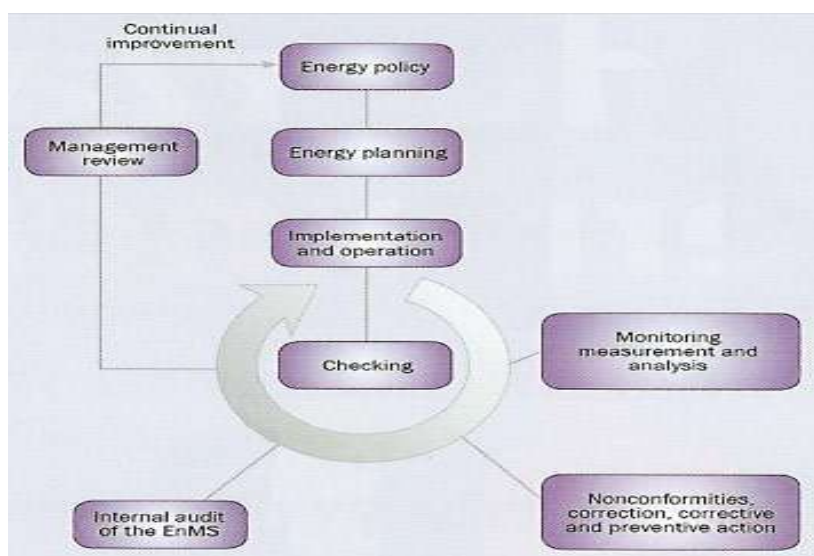
NEN-EN-ISO 50001 is een norm voor een internationaal erkend energiemanagementsysteem, die richtlijnen biedt voor zowel kleine als grote organisaties die:

- ◆ systematisch de energiehuishouding willen verbeteren
- ◆ een energiemanagementsysteem willen opzetten, invoeren, verbeteren en/of onderhouden
- ◆ zichzelf willen verzekeren dat de energiehuishouding op orde is conform de laatste inzichten
- ◆ hun energiemanagement aan de hand van de norm wensen te beoordelen en evalueren
- ◆ dit wensen aan te tonen aan klanten en derden.

Het energiemanagement plan is opgesteld conform de energienorm NEN-ISO 50001. Onze directie onderschrijft deze norm. Bewaking van de realisatie van dit plan is geborgd door de opneming ervan in de Monitor verbeteringen van het KAM- systeem. Zie ook tabel 3.

Tabel 3 opname ISO 50001 in EMP

§	Doel	Stap	Uitwerking
§4.4.3	Energiebeoordeling	Plan	1.A. tot 5A
§4.4.6	Energiedoelstellingen, -taakstellingen en actieplannen voor energiemanagement	Plan/Do	Invalshoek 1B tot 5B2-1/2.C.2/
§4.6.1	Monitoring, meting en analyse	Check	3.C.1/4.B.2/5.B.2/3.C.3
§4.6.4	Afwijkingen, correcties, corrigerende en preventieve maatregelen	Act	Continue verbetering

Figuur 2 aanpak EMP en GHG/P

1.5 CO2-reductiebeleid

In deze paragraaf gaan we achtereenvolgens in op de doelstellingen, het daartoe bepaalde beleid, de te volgen aanpak en een beeld van waardeketen waar we mee te maken hebben.

1.5.1 doelstellingen

Ons emissiereductiebeleid is gericht op het inzichtelijk maken van de emissies van onze bedrijfsactiviteiten, en deze te registreren, monitoren en beperken. Dit gebeurt door het opstellen van reductiedoelstellingen waarin wij stellen het energiegebruik te reduceren, ten opzichte van het basisjaar. Een inzicht van onze doelstellingen vindt u in tabel 4.

Tabel 4 doelstellingen

Scope	Doel-jaar (per 31-12)	Doelstelling (..% reductie)	Referentiejaar (".. ten opzichte van jaar ..")	Per eenheid (werkuur, km of FTE)	
Scope 1	2028	25,0	2019	Per werkuur	
Scope 1	2024	12,5	2019	Per werkuur	
Scope 1	2021	5,0	2019	Per werkuur	
Scope 1	2020	2,5	2019	Per werkuur	
Scope 2	2028	90,0	2019	Per werkuur	
Scope 2	2024	80,0	2019	Per werkuur	
Scope 2	2021	0	2019	Per werkuur	
Scope 2	2020	0	2019	Per werkuur	

Eenvoudig gezegd willen wij ten opzichte van de in 2019 geproduceerde hoeveelheid CO₂, per werkuur in 2024 12,5% CO₂ hebben gereduceerd, en in 2028 in totaal 25% binnen scope 1. Binnen scope 2 willen wij voor 2024 over gaan op groene stroom met gegarandeerd Nederlandse herkomst. Vandaar ook de doelstelling om in 2024 80% reductie te realiseren bij scope 2.

Indien de in tabel 4 vermelde reductiedoelstellingen eerder behaald worden dan in het vermelde doeljaar, dan streven wij naar een jaarlijkse extra besparing van 1%.’

Wij hebben als organisatie de doelstelling om uiteindelijk te kunnen produceren met zero emissie. Om dit te realiseren willen wij in 2028 minimaal 40% reductie hebben bereikt op onze totale uitstoot binnen scope 1 en 2.

1.5.2 beleid

Middel bij de doelstellingen is het PDCA-principe ofwel “Plan, Do, Check, Act”.

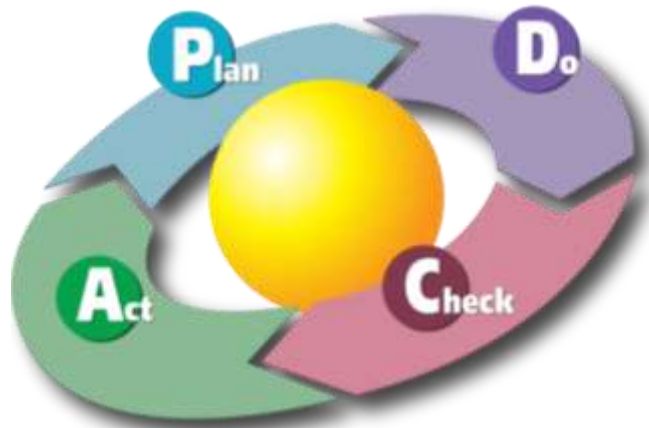
Door periodiek te rapporteren en publiceren wordt er gecommuniceerd in welke mate de vastgestelde doelstellingen behaald zijn. Wij streven erna om continu onze CO₂-reductie te verhogen.

Ieder jaar laten wij de reductie-resultaten verifiëren (toetsen) door een erkende certificatie-instelling (“CI”). Indien nodig worden daarna de doelstellingen aangepast.

Op basis van ons EMP worden het personeel, personen die voor of namens ons bedrijf werkzaam zijn geïnformeerd omtrent de reductiedoelstellingen er zijn gesteld. Ook is ons beleid na publicatie openbaar toegankelijk voor alle opdrachtgevers en andere belanghebbenden.

De directie van ons bedrijf stelt toereikende middelen beschikbaar om de CO₂ doelstellingen te bereiken en om aantoonbaar te kunnen participeren in de door de organisatie aangereikte initiatieven.

Wij streven naar een bedrijfsvoering op certificatie niveau 3 van de CO₂ prestatieladder, om vanaf dat vertrekpunt volgens de PDCA methodiek voortdurend onze CO₂ emissies te analyseren en waar mogelijk te verminderen. Dit dient in combinatie met een toenemende bewustwording van ons personeel, er voor te zorgen dat de reductiedoelstellingen behaald worden. Deze verklaring is opgesteld en ondertekend door de directie van Eputan Holding B.V..

Figuur 3 PDCA in beeld

1.5.3 aanpak

Wat is onze aanpak? Klanten actief en open benaderen, oog voor het personeel, veiligheid, gezondheid en milieu. We willen graag verantwoord groeien en duurzame relaties onderhouden met personeel, klanten, leveranciers en overheden.

Dit alles stelt hoge eisen aan de kennis en kunde van onze medewerkers, de manier van werken en de productie. Daarom investeren we in opleidingen, nascholing, bedrijfsmiddelen en verbetering van onze organisatie. Ook hebben we oog voor mensen met een beperking of achterstand op de arbeidsmarkt. We ondersteunen deze mensen door ze een stage of werkplek aan te bieden, waar mogelijk.

1.5.4 waardeketen

Tegen de achtergrond van onze onderneming is de waardeketen in kaart gebracht, waarbij rekening is gehouden met de onderstaande criteria (“verschuivingen”).

Contractvorming: van prestatiegericht (input) naar meer resultaatgericht (output). Zoals het in stand houden van een goede beeldkwaliteit, het 'ontzorgen' van de klant, de samenwerking met competente partners, het waarborgen van publieke waarden, etc.

Toegevoegde waarde: accentuering van de proactieve benadering van de projectopdrachten. Het inspelen op duurzaamheid en MVO-ambities van de klanten manifesteert zich meer en meer in de plannen van aanpak m.b.t. de projecten.

Innovaties en technieken: de focus op de competenties (regie/procesrol) die moeten worden doorontwikkeld. Inzet van nieuwe toepassingen en technieken, omgevingsontwikkelingen bekijken en vergelijken (benchmarken).

Vakbekwaamheid: naast de ontwikkeling van de vaktechnische competenties wordt het klantgericht functioneren van de medewerkers gestimuleerd.

Uitbesteding werkzaamheden: het inhuren van specialisaties. Het selecteren van competente partners op basis van inzetbaarheid van specifiek materieel.

Logistieke planning: beperking van de aanrijdtijd van leveranciers en dienstverleners.

Ketenparticipatie: het benutten van de kansen voor ketensamenwerking en MVO- input.

De realisatie wordt gewaarborgd door de inzetbaarheid van moderne bedrijfsmiddelen en vakbekwame medewerkers vanuit de eigen bedrijfsvestiging. Bij de projectaanpak wordt de belangenafweging gemaakt tussen de economische, sociale en milieuprestaties in overeenstemming met ketenpartners en stakeholders.

De analyse van de waardeketen laat navolgende categorieën ketenpartners naar voren treden:

- opdrachtgevers (uit de verschillende doelgroepen)
- leveranciers van materiaal en personeel
- inzamelaars/verwerkers van afvalstoffen.

De eindverantwoordelijke voor de interne- en externe communicatie omtrent de CO₂ prestatie en voor het opstellen van de CO₂ plannen, kwartaal rapportages en communicatie is A. Slobbe.

De planning en de uitvoering is verantwoordelijk voor de mogelijkheden van CO₂-reductie met betrekking tot woon/werk verkeer van medewerkers, inzet van privé voertuigen voor dienstreizen, efficiënter en effectievere logistieke bewegingen op de werken en andere manieren van werken (bv overnachten in de buurt van de project locatie).

De administratie assisteert de facilitair manager met zijn verantwoordelijkheden ten aanzien van verantwoording, monitoren en communicatie over het CO₂-reductiesysteem, de doelstellingen en de voortgang die wordt gerealiseerd.

De manager applicatie is verantwoordelijk voor de optimale inzet personeel op de werken. Verder is hij verantwoordelijk voor het toezicht op de projectlocatie voor wat betreft het in de praktijk brengen van de maatregelen door de medewerkers. De technisch manager is verantwoordelijk voor het realiseren van een zo goed en efficiënt mogelijk productieproces.

Twee keer per jaar wordt de voortgang van de reductiedoelstelling en de afgeleide maatregelen in het energiemangement plan bepaald. De facilitair manager rapporteert de resultaten aan de deelnemers van het CO₂-overleg (directie en leden van het management).

Deze rapportage omvat minimaal:

Een overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope;

Een vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar;

- ♦ Een analyse van opvallende toe- en afname van het verbruik en/of CO₂-emissie;
- ♦ De voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling en eventuele aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen;
- ♦ De status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen;

- ◆ Algemene ontwikkelingen

Bezoekadres:	Postadres:
Herculan B.V.	Helder & May B.V.
Energieweg 6	Energieweg 6,
4231 DJ Meerkerk	4231 DJ Meerkerk
https://www.herculan.com/	www.helder-may.nl

Op basis van deze rapportage beslist de directie of bijsturing van de doelstellingen en/of aanpassing van het energie managementplan nodig is.

1.6 verantwoordelijkheden

Voor het voldoen aan het energiemangementplan ligt de eindverantwoordelijkheid bij de directie van Eputan Holding B.V., in de persoon van J. (Jaap) Swank.

- ◆ Verificatie geschiedt door N. Westmaas en A. Slobbe. Zijn werkzaamheden omvatten:
- ◆ verificatie CO₂ footprint
- ◆ verificatie interne audit en beoordelen interne controle
- ◆ verificatie en beoordelen Systeemevaluatie
- ◆ verificatie Energiemangementplan (EMP) met conclusie.

De eindverantwoordelijkheid voor de interne- en externe communicatie omtrent de CO₂ prestatie, en voor het opstellen van de CO₂ plannen, kwartaal rapportages en communicatie is A. Slobbe.

2 Organizational boundary

2.1 organizational boundary

Conform het Handboek CO₂ prestatieladder dienen wij de organizational boundary voor het bepalen van de CO₂ footprint vast te stellen. Met de organizational boundary worden de organisatorische grenzen van de organisatie bedoeld.

Uitgangspunt voor Eputan Holding B.V. hierbij is dat de betreffende organisatieonderdelen direct betrokken zijn bij het veroorzaken van de CO₂ emissies en de activiteiten die daar mee gemoeid zijn, ofwel die tot de kernactiviteiten behoren. Wij hanteren hierbij de top-down methode vanuit het GHG model.

Het Green House Gas Protocol beschrijft drie verschillende benaderingen om de grenzen van de organisatie (organizational boundary) te bepalen:

Equity share: tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie 100% economisch aandeel in heeft.

Operational control: hiertoe behoren die systemen waar de organisatie 100% operationele invloed op heeft.

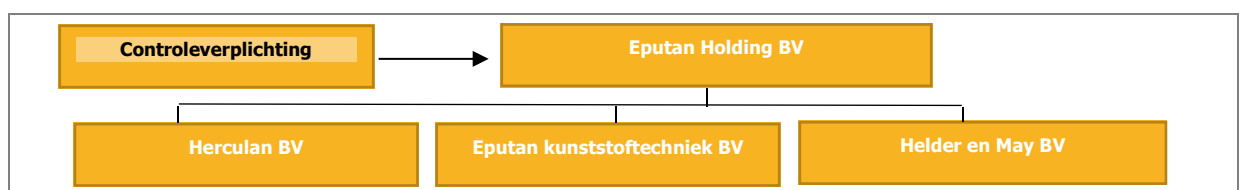
Financial control': hiertoe behoren die systemen waar de organisatie 100% financiële invloed op heeft.

Voor de bepaling van de organisatorische grenzen van Eputan Holding B.V. volgen wij de 'Operational control'-benadering. Dat betekent dat Eputan Holding B.V. de verantwoordelijkheid neemt voor 100% van de uitstoot van alle bedrijfsonderdelen waar het 100% van het economisch aandeel in bezit. Voor de uitvoerende bedrijven betekent dit ook 100% operationele beheersing.

Voor het bepalen van de mate van de operationele beheersing van de verschillende onderdelen, heeft Eputan Holding B.V. de volgende drie criteria gehanteerd:

1. 3 werkmaatschappijen ("Holding" alleen financieel, geen activiteiten dus geen CO₂).
2. geen personeel (geen personeel werkzaam).
3. geen doorslaggevend belang (geen doorslaggevend belang c.q. stem in het genoemde bedrijfsdeel) .

Eputan Holding B.V. (geen CO₂) kent de vestigingen Herculán en Helder & May die gecommiteerd zijn aan de eisen die worden gesteld door de CO₂-Prestatieladder van SKAO. Hierbij is het van belang dat Helder & May begin 2020 is verhuisd van Rotterdam naar Meerkerk. Ons energiemangementplan geldt voor de gehele organizational boundary. De in afbeelding 2-1 getoonde organisatieonderdelen behoren tot de organisatorische grens of wel de "Organizational boundary".

De beheermaatschappij is opgericht om de 'Financial control' op Beheer (aandeelhouder), en voert geen werkzaamheden uit en is opgericht om de aandelen te beheren. Eputan Holding B.V. kent verder geen andere bedrijven binnen de boundary waarin activiteiten worden uitgevoerd.

Tabel 5 KvK-gegevens

KvK-nummer	Naamstelling	Bijzonderheden
30113814	Eputan Holding BV	Geen werkzaamheden (geen uitstoot)
11051644	Herculán BV	Verkoopmaatschappij (kilo's)
30114169	Eputan kunststoftechniek BV	
24069846	Helder en May BV	

2.2 bedrijfsomvang & uitstoot

Op basis van de bedrijfsomvang bedraagt de uitstoot de in tabel 6 vermelde hoeveelheid. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten aangehouden:

- ◆ Aardgasverbruik drukt op bedrijfslocatie en productie (algemeen)
- ◆ Elektriciteitsverbruik drukt op bedrijfslocatie en productie (algemeen)
- ◆ Brandstofverbruik drukt op projecten (voertuigbewegingen zijn altijd projectgericht)
- ◆ Vliegereizen drukken op de projecten
- ◆ LPG, oliën ed. drukken op bedrijfslocatie (algemeen)

Tabel 6 Uitstoot in relatie tot de bedrijfsomvang

Uitstoot (in ton)			Bijzonderheden
Kantoren/bedrijfsbebouwing	Projecten/productie	Totaal	
156,45	670,17	826,26	

Het blijkt dat de CO₂ uitstoot van de bedrijfslocatie kleiner is dan 500 ton, en uit de productie kleiner dan 2000 ton. We kunnen vaststellen dat onze organisatie moet worden geclassificeerd als een kleine organisatie.

3 CO₂ prestatieniveau

Dit hoofdstuk 3 van het energiemangementplan brengt het CO₂ prestatie niveau in beeld gerelateerd aan certificatieniveau 3 en de bijbehorende 4 invalshoeken.

3.1 invalshoek A (inzicht)

Vanaf trede 4 behoren de scope 1-, 2- en 3-emissies tot het criterium. In onderstaande tabel is de onderverdeling naar categorieën (scopes) weergegeven. Er is de wens om momenteel te certificeren op trede 3. De emissies van scope 1 & 2 zijn dan ook in dit plan afzonderlijk omschreven. Scope 3 is voornamelijk niet meegenomen.

Tabel 7 scopes

Scope	Omvat
Scope 1	Alle directe emissies, emissies die direct door de eigen organisatie worden uitgestoten. Het gaat hier bijvoorbeeld om het gasverbruik van het pand en het brandstofverbruik voor het wagenpark en overig materieel. Een aparte groep in scope 1 zijn airco's en koelapparatuur. Zij stoten niet direct CO ₂ uit maar lekken naar de lucht wel koelvloeistofdampen die tot de broeikasgassen gerekend worden.
Scope 2	Alle indirecte emissies, ofwel emissies die al zijn uitgestoten voor een grondstof die door de organisatie wordt verbruikt. Voorbeelden hiervan zijn het elektriciteitsverbruik (op de centrale verbrandt men fossiele brandstoffen om elektriciteit op te wekken), brandstofverbruik van zakenreizen met een auto of met het vliegtuig.
Scope 3	Alle overige indirecte emissies. Hieronder vallen bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij de afvalverwerking, bij het printen op papier of bij elektra van klanten. Hier vallen ook de zakelijke KM's met het privé voertuig onder.

3.2 invalshoek B (reductie)

De doelstellingen omtrent CO₂ reductie leest u in hoofdstuk 5 "reductieplan". Wij tekenen hierbij aan dat een toenemend werkaanbod resulteert in een toename van het brandstofgebruik en/of de omvang van het wagenpark. De CO₂ uitstoot relateren wij aan het aantal gewerkte uren, per 31-12 in het meetjaar, die uitgevoerd zijn binnen de organizational boundary. Lopend onderzoek moet uitwijzen of deze koppeling geschikt is om een causaal verband aan te tonen.

3.3 invalshoek C (communicatie)

Interne maar ook externe communicatie maakt een belangrijk deel uit van het energiemangementplan. Deze communicatie behelst de volgende inhoudelijke onderdelen: CO₂ procedure, CO₂ registratie, reductiedoelstellingen en de realisatie daarvan. De uitwerking van dit onderwerp is omschreven in hoofdstuk 6 "communicatieplan".

3.4 invalshoek D (participatie)

Op de hoogte blijven van markt initiatieven omtrent CO₂ reductie is onderdeel van de dagelijkse gang van zaken. Wij hebben het streven om meerdere opties tot CO₂ reductie verder te onderzoeken. Om dit streven kracht bij te zetten participeren wij in netwerken en nemen deel aan branche verenigingen en initiatieven. Inhoudelijk wordt dit in hoofdstuk 7 besproken.

4 CO₂ inzicht emissie-inventarisatie ^{1a-2a-3a-4a-5a}

Om te komen tot certificatieniveau 3 van de CO₂ prestatieladder zijn de CO₂ emissies van het kalenderjaar 2019 (geheel) in kaart gebracht. De berekening die ten grondslag ligt aan de getoonde cijfers wordt vanaf het **basisjaar 2019** elk afzonderlijk jaar verwerkt.

Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid

Verzamelen gegevens emissie inventaris	taak	halfjaarlijks	Facilitair manager en administratie
Interne controle emissie inventarisatie.	taak	halfjaarlijks	Facilitair manager
Accorderen emissie inventarisatie	bevoegdheid	jaarlijks	Directie
Opstellen EMP	taak	jaarlijks	Facilitair manager
Evaluatie op inzicht EMP	Taak, verantwoordelijk	jaarlijks	Facilitair manager, adviseur, directie

4.1 conversiefactoren

De onderverdeling die de basis voor de berekening vormt is opgedeeld in een beschrijving van de indeling van de berekening, conversiefactoren, en een Excel bestand met de berekeningen(zie ook 4.5). Lees eerst tabel 8 om meer over de conversiefactoren te weten te komen.

Om te komen tot de CO₂ emissies dienen de verbruikte hoeveelheden fossiele brandstoffen en elektra omgerekend te worden naar een uitstoot in kg / ton CO₂. Om dit te borgen maken wij gebruik van de conversiefactoren uit het Handboek CO₂ prestatieladder 3.0. Het overzicht van de conversiefactoren is ter beschikking gesteld op de website www.co2emissiefactoren.nl. Er worden altijd Well To Wheel (WTW) cijfers gebruikt. Oftewel, de CO₂ die vrijkomt bij de winning en de productie van de brandstof wordt ook meegeteld. Daar waar deze conversie factoren ontbreken wordt gebruik gemaakt van de eerder door SKAO gepubliceerde factoren van 2011 door CE TU Delft (handboek 2.2). Indien geen gegevens beschikbaar zijn, is er zelf een berekening gemaakt. Voor de nieuw opgenomen olie (omrekening naar kilo's) is er gerekend met een olie-dichtheid van 1 kg/L.

Check op www.co2emissiefactoren.nl d.d. 20-02-2020		Factor (www.co2emissiefactoren.nl)
Energiestroom	versie	
Benzine	3.0	2,740
Diesel	3.0	3,230
LPG	3.0	1,806
Grijze stroom KG CO ₂ /kwh	3.0	0,556
Groene stroom zonne-energie	3.0	0,000
Smeerolie per kg brandstof	2.2	3,620
Overige oliën per KG brandstof	2.2	3,515
Propaan per liter	3.0	1,725
Aardgas	3.0	1,884
Privé auto voor zakelijk gemiddeld (KM)	3.0	onbekend 0,220
Business travel regionaal vliegtuig	3.0	0,297
Business travel europees vliegtuig	3,0	0,200
Business travel intercontinentaal vliegtuig	3,0	0,147
Ad Blue	3.0	0,00

Tabel 8 Conversiefactoren

4.2 basisjaar en rapportageperiode

De eerste CO₂ emissie-inventarisatie voor Eputan Holding BV is uitgevoerd over het kalenderjaar 2019. Daarmee wordt bedoeld: van 01-01-2019 t/m 31-12-2019. Reden: we hebben geen historische gegevens die verder terug in de tijd gaan. In tabel 9 wordt de emissie in het basisjaar in beeld gebracht. Die worden veroorzaakt door de gebruikte brand-, grond- en hulpstoffen. Die stoffen leiden bij gebruik tot de emissie van CO₂. Maar hoeveel? Dat bepalen wij aan de hand van de zogeheten conversiefactoren. Deze staan met de verbruikte stoffen weergegeven in tabel 8.

Tabel 9 Basis jaar 2019

Grondstof	Factor	Verbruik	Uitstoot in ton	in %
Scope 1				
Benzine	2,740	25.214 liter	69,09	8,36
Diesel	3,230	91.499 liter	295,54	35,75
LPG	1,806	1.963 liter	3,55	0,43
Aspen/Moto	2,150	0 liter	-	0,00
Smeerolie	3,620	29 liter	0,10	0,01
Overige olie	3,515	0 liter	-	0,00
Acetyleen,protegon	0,564	0 liter	-	0,00
Propaan gebouw	1,725	13.561 liter	23,39	2,83
Propaan heftruck	1,725	660 liter	1,14	0,14
Aardgas	1,884	47.463 m3	<u>89,42</u>	10,82
			482,23	
Scope 2				
Business travel regionaal	0,297	17.543	5,21	0,63
Business travel europees	0,200	85.086	17,02	2,06
Business travel intercontinentaal	0,147	330.814	48,63	5,88
prive km	0,220	66.184	14,56	1,76
Elektriciteit	0,556	465.789 kWh	<u>258,98</u>	31,33
		Totaal	Scope 1+2	<u>826,63</u>

4.3 afbakening emissies

Om de scope van de inventarisatie af te bakenen is gebruik gemaakt van de scope-indeling van het Green House Gas Protocol (GHG protocol).

Het GHG protocol maakt onderscheid tussen 3 emissiebronnen in 2 categorieën, te weten: directe en indirecte emissies:

- scope 1: directe CO₂ emissies door de eigen organisatie
- scope 2: indirecte CO₂ emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit
- scope 3: indirecte CO₂ emissies die een gevolg zijn van de activiteiten van het bedrijf, maar voortkomen uit bronnen die geen eigendom van het bedrijf zijn noch beheerd worden door het bedrijf (niet meegenomen in de huidige berekeningen)

SKAO rekent "Business travel" en "personal cars for business travel" tot scope 2.

Tabel 10 CO₂ uitstoot per scope

Belangrijkste bronnen			
gas (m ³)	89,42	grijze elektriciteit	258,98
propaangas (l)	24,53	Privé gereden km	14,56
benzine	69,09	Zakelijke vliegreizen	70,86
diesel	295,54		
LPG	3,55		
smeerolie	0,10		
TOTAAL Scope 1	482,23	TOTAAL Scope 2	344,40

4.4 footprint 2019

Uit de CO₂ inventarisatie over 2019 zijn de volgende resultaten berekend. De onderbouwing van de berekening is opgenomen in het bijlagenboek.

Tabel 11 Resultaat 2019

Emissie	Scope	Hoeveelheid	Bijzonderheden
Eigen emissie	1	482,23	
Eigen indirecte emissie	2	344,40	
		Totaal ton CO ₂ per jaar	826,63
Emissie per medewerker		Ton CO ₂ per jaar	8,03
Emissie per werkuur		KG per uur	4,01
			Totaal gewerkte uren: 206.147,20

4.5 berekeningsmethode

De verificatie van de uitstootgegevens van Eputan Holding en de CO₂ footprint analyse in het kader van de CO₂ prestatieladder certificering zal geschieden door een onafhankelijke adviseur. Deze verificatie zal plaatsvinden over het kalenderjaar 2019. De berekening die voor 2019 is gehanteerd is de basis voor de volgende berekeningen over de komende jaren en de halfjaarlijkse tussenmeting. De bronnen zijn terug te vinden in de financiële administratie en evt. KAM-gerelateerde registraties.

4.5.1 kantoren

Eputan Holding beschikt in 2019 over 2 locaties met kantoor. Bij één van de locaties is ook de productielocatie aanwezig. De uitstoot die door de productie wordt gerealiseerd wordt niet toegekend aan de kantoren, maar meegenomen de uitstoot van werken/productie. De aangeleverde nota's worden op de financiële administratie gearchiveerd. De hoofdcomponenten zijn elektriciteit en aardgas bij Herculán en Eputan kunststoftechniek. In 2019 is er bij Helder en May gebruik gemaakt van een propaantank, naast elektra, op de oude vestigingslocatie in Rotterdam. In de berekening wordt er rekening gehouden met een jaarrekening van de periode 01-01-2019 t/m 31-12-2019. In de volgende jaren wordt uitgegaan van een opvolgende gelijkwaardige periode.

Tabel 12 CO₂ productie kantoren

	CO ₂
Kantoren	156,45

4.5.2 productie

Op de vestigingslocatie van Eputan kunststoftechniek en Herculán is ook de productielocatie aanwezig. Het elektra en gasverbruik van deze vestiging komt in totaal binnen op één verzamel factuur. Qua verbruik wordt 70% van het elektra verbruik toegerekend aan de productie en 55% van het gasverbruik.

4.5.3 brandstoffen

De overgrote bijdrage aan de CO₂ footprint wordt geleverd door het gebruik van diesel en benzine. Daarnaast wordt er nog door een klein aantal voertuigen LPG verbruikt en is er een heftruck die rijdt op propaan. De verbruiksgegevens worden aangeleverd door de leverancier op de facturen.

Tabel 13 CO₂ emissiebronnen brandstoffen

Personenauto's	Werkbussen	overige
11 Benzine 9 Diesel 1 Benzine/elektrisch	12 Diesel	1 Heftruck LPG 2 Diesel pompen (Zand/cement) 2 Elektrische pompen (Zand/cement)

4.5.4 overige emissiebronnen

Naast bovenstaande emissiebronnen wordt er nog een heel klein percentage olie gebruikt. Dit is echter te verwaarlozen ten opzichte van de overige emissiebronnen. Daarnaast worden er verschillende vliegreizen gemaakt binnen zowel Eputan kunststoftechniek als Helder en May. Deze reizen zijn dan ook meegenomen als emissiebron. Als laatste zijn ook de privé gereden kilometers meegenomen als bron. Hierbij is het van belang om te weten dat er bij Helder en May enkel gebruik wordt gemaakt van zakelijke auto's. Privé auto's worden dan ook niet ingezet voor het bedrijf. Bij Eputan Kunststoftechniek zijn de woon-werk kilometers die gedeclareerd worden door de medewerkers en de kilometers die gedeclareerd worden voor projecten meegenomen als emissiebron. De overige emissiebronnen zitten in dit geval voornamelijk in scope 2 gerelateerde uitstoot. Het verbruik/kilometers is bepaald aan de hand van de inkoopnota's en declaraties.

4.6 onzekerheden & uitsluitingen

Gezien de absolute waarden die wij voor de berekening hanteren, bestaan voor het kalenderjaar 2019 weinig onzekerheden omtrent de CO₂ emissie in scopes 1 en 2. Mogelijke onnauwkeurigheid kan in de scheiding tussen productie en kantoor zitten. Hierbij is een schatting gemaakt van het gasverbruik en de elektriciteit die toegekend kan worden aan de productie/kantoor.

Er zijn geen ruimtes die niet volledig in eigendom zijn van Eputan holding of één van de onderliggende bedrijven. Het verbruik zijn dan ook absolute cijfers.

De koudemiddelen van de airco's en in de bedrijfswagens zijn niet meegenomen in de CO₂ berekening van het bedrijf. Ook in de toekomst zal de CO₂ uitstoot voor de koudemiddelen niet worden meegenomen, omdat dit gaat om een marginale CO₂ uitstoot die een te verwaarlozen invloed heeft op het totaal.

Daarnaast zijn de privé gereden kilometers voor Helder en May zoals bij 4.5.4 beschreven uitgesloten.

4.7 conclusies uit inzicht

In scopes 1 en 2 is het inzicht naar behoren. Er zijn voldoende middelen beschikbaar gesteld om alle benodigde emissies in kaart te brengen. Hierdoor krijgen wij als organisatie een duidelijk beeld van alle emissies die wij uitstoten. Het is goed om te zien wat de meest relevante emissies zijn.

Daarnaast hebben wij de maatregelen lijst voor 2020 ingevuld. Hier komen een aantal acties uit naar voren waar wij de komende periode mee aan de slag willen gaan. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- ◆ Zelf opwekken van energie
- ◆ Gebruik maken van in Nederland opgewekte energie met bewijs van herkomst
- ◆ Hardware vervangen door hardware met energy star label
- ◆ Verbeteren energielabel van de kantoren
- ◆ Reisafstand laten afwegen bij inhuur onderaannemers.

Uit de inventarisatie van het basis jaar blijkt dat er voornamelijk diesel wordt verbruikt binnen de organisatie. Gezien de een groot deel van de andere bijna geen invloed uitoefenen op de CO₂ emissie is er besloten om in de volgende jaren de volgende emissiebronnen uit te sluiten, namelijk:

- ◆ smeermiddelen en andere oliën (-1% van de CO₂ uitstoot in het basis jaar).

5 Reductie ^{1b-2b-3b}

Iedereen kan ideeën voor energie/CO₂-reductie aandragen via een verbetervoorstel, de e-mail en/of informeel overleg. Daarnaast worden de medewerkers periodiek geïnformeerd over de CO₂ reductie doelstellingen/acties die gepland staan. Deze energie/CO₂-reductie kansen worden tevens besproken in het CO₂-overleg en daar gewogen op effectiviteit. Indien blijkt dat zij mogelijkwerwijs effectief zijn, worden zij toegevoegd aan de doelstelling/acties.

De algemene doelstelling van het energiemanagement systeem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot door de bedrijfsactiviteiten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat door fluctuerende hoeveelheid werk en de samenstelling van de werkzaamheden (inzet materieel) het absolute energieverbruik hoger kan zijn, terwijl het relatieve verbruik per werkuur lager is. Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie wordt gelijktijdig uitgevoerd met de interne audit en wordt in het interne audit rapport opgenomen.

5.1 vaststelling reductiedoelstellingen

De reductie doelstellingen van Eputan Holding hebben op dit moment betrekking scope 1 en 2. Gerelateerd aan certificatie niveau 3 zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de reductiedoelstellingen als volgt:

1. realistisch van aard
2. gericht op besparingen meer dan 2,5% in 2020.

Een overzicht van de planning die is opgesteld qua reductie doelstellingen is opgenomen in hoofdstuk 1.5.1.

Reductiedoelstellingen bepalen we aan de hand van de hoeveelheid declarabele werkuren (op regiebasis en binnen aanneemsom). In de tabel 14 zijn deze in beeld gebracht.

Tabel 14 Inventarisatie werkuren

Jaar	Bedrijfsonderdeel	Aantal		Bijzonderheden
		FTE	Gewerkte uren	
2019	Totale organisatie	103*	206147,15	
2019	Eputan kunststoftechniek & Herculon	79	157353,15	
2019	Helder en May	24	48794	

* 1 FTE staat voor 2000 gewerkte uren.

De reductiedoelstellingen binnen scope 1 evenals de daartoe te nemen acties zijn te lezen in tabel 15.

Tabel 15 Reductiedoelstellingen scope 1

Berekening situatie (basisjaar) ▼			
Meest relevante grond-/hulpstof (>5% v totaal)		Hoeveelheden in basisjaar 2019	
		verbruikte grond-/hulpstof	Productie CO ₂ (ton)
Diesel		91.499	295,54
Benzine		25.214	69,09
Doelstelling (volgende meetperioden) ▼			
Doeljaar	Te bereiken reductie		
2020	≥ 2,5%		
Acties ter realisatie doelstellingen ▼			
In jaar	Actiepunten (to do)		
2020	training, gedragsmodificatie en investeringen		Cursus het nieuwe rijden aanbieden aan medewerkers
	Bewustwording m.b.t. gebruik van fossiele brandstoffen		
	Passend onderhoud en monitoren materieel		
	Vervangende brandstoffen (onderzoek)		
	Investeren in bewustwording zero emissie		
	Investeren in duurzamere inkoop		
	Carpoolen waar mogelijk		

De reductiedoelstellingen binnen scope 2 evenals de daartoe te nemen acties zijn te lezen in tabel 16.
Tabel 16 Reductiedoelstellingen scope 2

Berekening situatie (basisjaar) ▼		
Meest relevante grond-/hulpstof (>5% v totaal)	Hoeveelheden in basisjaar 2019	
	verbruikte grond-/hulpstof	Productie CO ₂
Grijze elektriciteit	465.789 kWh	258,98
Doelstelling (volgende meetperioden) ▼		
Doeljaar	Te bereiken reductie	
2020	≥ 2,5%	
Acties ter realisatie doelstellingen ▼		
In jaar	Actiepunten (to do)	
2020	Oude armaturen vervangen voor led (20% max)	
	Bewustwording m.b.t. gebruik elektriciteit	
	Nieuwbouw realiseren (samenvoegen vestigingslocaties) loopt door in 2021	
	Plaatsen zonnepanelen (op de nieuwbouw)	

5.2 referentie verbruik fossiele brandstoffen (algemeen)

Reductie op het verbruik van fossiele brandstoffen is een meerjarige doelstelling. We kunnen echter stellen dat zowel het bedrijfsresultaat (de omzet) als de uitstoot van CO₂ gebonden zijn aan factoren die ons bedrijf niet kan beïnvloeden. Denk aan vorst, regenval, droogte, recessie, landelijke gebrek aan vakbekwaam personeel.

Om te voorkomen dat de resultaten van de reductiedoelstellingen hierdoor vertroebeld raken, heeft ons bedrijf kengetallen ontwikkeld waarin de volgende punten zorgen voor een helder beeld van voortgang en doelstellingen.

De punten zijn:

- ♦ aantallen FTE in dienst per 31-12 van de desbetreffende jaargang;
- ♦ uitstoot CO₂ in tonnen e/o kilogram; en
- ♦ tijd ingezette medewerkers en inhuur.

5.3 referentie brandstofverbruik in scope 1

We bereiken CO₂-reductie middels minder kilometers rijden door het inzetten van technische maatregelen zoals:

- telefonie
- technisch onderhoud
- inzet vervangende brandstoffen en additieven
- inzet van schonere motoren.

Organisatorische maatregelen kunnen zijn:

- voertuig-planning en -onderhoud
- samen rijden, carpooling en vertrek van verzamelplaatsen
- overnachting ter plaatse van het project
- bewustwording uitstoot en kansen (opleiding en training) o.a. door inlichten maximum snelheid.

5.4 referentie elektroverbruik en privé-KM' s in scope 2

Reductie op de CO₂ uitstoot is gezien de bijdrage aan de totale CO₂ uitstoot van belang voor scope 2 en zodoende in de doelstelling meegenomen.

Elektriciteitsverbruik bevindt zich voornamelijk in:

- ICT middelen
- onderhoud machinepark
- verlichting
- zonnepanelen

We gaan hieronder beknopt in op bovenstaande onderwerpen.

ICT

Het besparingspotentieel op ICT ligt vooral in het gebruik van desktop PC's. Desktop PC's worden steeds meer vervangen door laptops. Desktop PC's worden vooral ingezet voor zware toepassingen, zoals DTP-werk, foto- en videobewerking. Het aantal desktop pc's is op dit moment op een juist niveau. Verder zijn er mogelijkheden op het gebied van aantal printers per PC. Door uitzetten in plaats

van op stand-by laten staan van apparatuur is een besparing van ongeveer 0,15% te realiseren. Daarnaast hebben laptops een veel lager energieverbruik dat kan leiden tot reductie.

Onderhoud wagenpark

Het onderhoud van ons wagenpark is uitbesteed. Zeer zorgvuldig onderhoud van het wagenpark en het direct afhandelen van optredende gebreken (niet wachten tot iets een groot probleem wordt) leidt ertoe dat de wagens zo efficiënt en zuinig mogelijk ingezet kunnen worden.

Verlichting

Het verbruik door verlichting is een grote verbruikspost van elektriciteit.

Het besparen op verlichting kan op verschillende manieren:

- (1) slechts verlichten van werkplekken die worden gebruikt
- (2) meer gebruik maken van daglicht
- (3) toepassen van technische verbeteringen in de verlichtingsmarkt.

Door mensen bewust te laten zijn van het aan- en uit doen van verlichting is reductie mogelijk. Hierbij zou zo goed als mogelijk gebruik kunnen worden gemaakt van daglicht als de werkplek wordt gebruikt. Verder als werkplekken niet worden gebruikt, zal de verlichting actief worden uitgezet. De mensen worden hierop actief gewezen.

Gedacht wordt voor het toepassen van actief belichtingsbeleid en bewust omgaan van het aan- en uitzetten van verlichting, dat een besparing van 1% op het energieverbruik kan worden gerealiseerd.

Volgende technische verbeteringen in het toepassen van verbeterde technologie op het gebied van verlichting zijn mogelijk.

De mogelijkheden tot reductie zullen nader worden onderzocht. Aspecten die hierbij van belang zijn hebben te maken met de investeringen, technische mogelijkheden en "volwassenheid" van de technologieën.

Op basis van opgedane ervaringen is het mogelijk om 20% op jaarbasis te reduceren op die plaatsen waar nog verouderde verlichting wordt toegepast. Verlichting die wordt vervangen, zal dan ook vervangen worden door ledverlichting.

Zonnepanelen

Bij het realiseren van de nieuwbouw kan er gekeken worden naar de mogelijkheid om zonnepanelen te plaatsen op het pand. Deze stap zorgt niet direct voor een verminderd verbruik. Wel kan door deze stap zelf groene stroom opgewekt worden waardoor slechts een beperkt deel van de elektriciteit ingekocht hoeft te worden

5.5 verantwoording reductiedoelstellingen

Voor elke reductiedoelstelling is een verantwoordelijke persoon vastgesteld. Deze draagt zorg dat eens per half jaar gerapporteerd wordt over de voortgang en de resultaten per reductiedoelstelling. Ieder rapportage moment wordt voor verspreiding voorgelegd aan de directie.

Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid

Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	Taak, verantwoordelijk	halfjaarlijks	Facilitair manager
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	taak	halfjaarlijks	Facilitair manager, directie
Accorderen van doelstellingen	bevoegdheid	jaarlijks	Directie
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	verantwoordelijk	doorlopend	Facilitair manager, medewerkers, directie
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	Taak, verantwoordelijk	jaarlijks	Facilitair manager

Door het toenemende werkaanbod en de inzet van meer personeel/participatiewet en voertuigen/reizen kan verbruik toenemen. Wij maken vergelijkingen per soort uitstoot waarbij wij uitgaan van percentage-gewijze verdelingen, en kengetallen per FTE of werkuur. Wij kijken nu naar het jaar 2019. In paragraaf 5.3 en 5.4 staan diverse maatregelen beschreven die een positieve invloed kunnen hebben op CO₂ reductie.

Voor scope 2 is de inkoop van duurzaam opgewekte elektriciteit noodzakelijk, naast vervanging van verlichting en is het meer werken met daglicht wenselijk. Ook is het opwekken van eigen energie een goede maatregel om verbruik (inkoop) te verminderen. Er zal bij de nieuwbouw daarom ook gekeken worden naar de mogelijkheid om zonnepanelen te plaatsen op het gebouw.

Ambitie

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Wij starten dit jaar met het actief deelnemen aan de CO₂ prestatieladder. Wij hebben op dit moment gekozen om doelstellingen te stellen die voor ons als organisatie realistisch te zijn. Komend jaar willen wij meer inzicht krijgen in de maatregelen die sector genoten ondernemen. Voor zover bekend zijn er momenteel nog geen directe concurrenten gecertificeerd voor de CO₂ prestatieladder. Op dit gebied is onze ambitie dan ook groter ten opzichte van bedrijven die opereren binnen de zelfde sector.

Tabel 17 Score maatregelenlijst SKAO

Score geïmplementeerd	Nog implementeren/staat open
2020/8 categorieën	11 categorieën

5.6 resultaten op projecten

Voor de projecten maken wij gebruik van kengetallen.

De meetpunten zijn verbruik per:

tijd ingezette uren medewerkers in KG per werkuur;

reiskilometers (vlieguren); en

brandstofverbruik per dag en de daaraan verbonden CO₂-uitstoot.

Binnen Eputan Holding zijn in 2019 geen projecten met gunningsvoordeel bekend.

Graag komen wij in contact met opdrachtgevers en partners waarbij wij onze aanpak in beeld kunnen brengen en samen besparen op de CO₂ uitstoot.

5.8 Conclusie 2019 reductie invalshoek B

Bovenstaande emissie inventarisatie met reductieplan gaat over het 2020. Hierbij is het basisjaar 2019 in kaart gebracht.

Om een compleet beeld te krijgen van onze uitstoot blijven wij werken aan onze reductiedoelstellingen en de maatregelenlijst van SKAO. Hieruit komen de toepassingen in beeld die wij op locatie en projecten kunnen inzetten. Het resultaat komt voort uit onze investeringen en behaalde reductie.

6 Communicatie ^{1c-2c-3c}

Het opstellen van een energiemangementplan en reductiedoelstellingen is een stap in de goede richting van het daadwerkelijk reduceren van onze CO₂ uitstoot.

Communicatie omtrent ons doel, onze ingeslagen weg en de behaalde resultaten is echter net zo belangrijk. Transparant en open communiceren zijn hier de sleutelwoorden om het draagvlak bij personeel en stakeholders te creëren en te vergroten.

Naast interne transparantie en openheid in de communicatie hanteren wij de zelfde normen voor de externe communicatie. Hiermee tonen wij onze maatschappelijke verantwoording voor onze bedrijfsactiviteiten en de wil om de activiteiten met zo min mogelijk belasting voor mens en milieu te volbrengen. Naast het milieuaspect heeft het terug dringen van ons energiegebruik een bedrijfseconomisch aspect in het verlagen van de rekeningen van onze emissiebronnen.

Onderstaand hoofdstuk behandelt de interne en externe communicatie omtrent de CO₂ prestatieladder in 2019/2020 alsmede de doelstellingen die wij na streven en de resultaten die wij behalen.

Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid

Aanleveren informatie nieuwsberichten	Taak	halfjaarlijks	Facilitair manager, directie
Actualiseren website	Taak, bevoegdheid	halfjaarlijks	Facilitair manager
Actualiseren pagina SKAO-website	Taak, bevoegdheid	jaarlijks	Facilitair manager
Bijhouden communicatie in-extern	Taak, bevoegdheid	halfjaarlijks	Facilitair manager, directie
Goedkeuren van interne/externe communicatie	Bevoegdheid	halfjaarlijks	Directie

6.1 doelstellingen

Het doel van dit hoofdstuk is om de middelen en momenten van onze communicatie omtrent de CO₂ prestatieladder vast te leggen. Hiermee kunnen wij onze interne en externe belanghebbenden informeren rondom de certificering waarmee onze organisatie actief is, de intern opgelegde doelstellingen en de behaalde resultaten. Naast het algemene doel van informeren betreft het hier ook specifiek het doel om bewustzijn omtrent CO₂ uitstoot te bewerkstelligen.

6.2 belanghebbenden

Alvorens onze organisatie naar buiten treedt met informatie omtrent de CO₂ prestatieladder en de daarbij inherent zijnde CO₂ reductiedoelstellingen, is het van wezenlijk belang dat we weten wie we willen bereiken. Het belang van dit feit zit verscholen in de kans en of het risico van het wel of niet slagen in onze doelstellingen.

Tabel 18 Belanghebbenden

Interne belanghebbenden	Externe belanghebbenden	Bijzonderheden
Directie/aandeelhouder	Opdrachtgevers	
Medewerkers	Bevoegde gezagen (land., prov., gem., overig)	
	Transporteurs	
	Leveranciers van personeel en middelen	
	Onderaannemers	
	Overige derden	

Verdeling belanghebbenden relatie, kennis, invloed

Interne Belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Directie aandeelhouders	Eigenaar/besliser/ kennisdrager en communiceert de kennis	Groot/streeft naar CO ₂ reductie/beleid/
Medewerkers	Uitvoeren van werken/ ontvanger en bevestiger van kennis door praktische uitvoering.	Groot/voert het beleid uit/conformereren zich aan reductie/
Externe belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Opdrachtgevers (niet overheid)	Uitvoeren van projecten/weinig praktische kennis	Middelgroot/streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ reductie/voert zelf geen beleid
Overheid	Wetgeving, projecten, kennisdrager theorie en praktische kennis	Groot/streeft naar CO ₂ reductie/beleid/gunningscriteria
Financiële instellingen	Beheer transacties en kapitaal/ weinig praktische kennis	Klein/streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ reductie/voert zelf geen beleid

Leveranciers, transporteurs	Distributieketen/ weinig praktische kennis	Klein/ Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ reductie/voert zelf geen beleid
Onderaannemers	Specialisatie of buffer krachten/ weinig praktische kennis	Middelgroot/ Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ reductie/voert zelf geen beleid
Overige, particulieren	Sponsoring, deelname, participatie/ weinig praktische kennis	Klein/ Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ reductie/voert zelf geen beleid/willen zo weinig mogelijk overlast
Initiatieven	Kennisdrager/onderzoeker en communiceert de kennis/theorie en praktijk	Groot/streeft naar CO ₂ reductie/beleid

6.3 communicatie

Voor het bereiken van de verschillende groepen belanghebbenden hebben wij diverse typen media geselecteerd. De selectie is gebaseerd op de onderverdeling in interne en externe belanghebbenden. Onderstaand wordt voor de twee verschillende groepen belanghebbenden separaat besproken hoe we de communicatie opzetten.

Interne communicatie

De communicatie met de interne belanghebbenden geschiedt als volgt:

- ◆ Tool-box over CO₂-prestatieladder en het waarom
- ◆ presentatie CO₂ footprint, beleid en reductiedoelstellingen in de tool-box meeting
- ◆ directiebeoordelingen m.b.t. de CO₂ prestaties
- ◆ kwartaalevaluaties projecten met gunningvoordeel
- ◆ Voortgang reductiedoelstellingen
- ◆ Maatregelen voor CO₂ reductie
- ◆ Voortgang traject certificering CO₂
- ◆ opstellen EMP (verzamelen gegevens intern KAM)
- ◆ Flyer actie of nieuwsflits bij loonstroken

Managementoverleg

Tijdens het (informele) management overleg zal 4 keer per jaar de voortgang en de resultaten van de CO₂ reductiedoelstellingen worden beoordeeld tijdens het zogenoemde management beoordeling. Tijdens dit overleg wordt er ook bepaald of bepaalde documenten / procedures / doelstellingen aangepast dienen te worden op basis van de resultaten. De hieruit volgende management rapportage is de basis voor alle overige communicatiemiddelen en momenten.

Tool-box meeting / personeelsbijeenkomst

Eén van de speerpunten van ons VGM beleid is het uitvoeren van de tool-box meeting. Hierin zullen wij in gaan op de voordelen van energiebesparing / brandstof besparing en wat het de samenleving oplevert.

Eens per jaar organiseert het bedrijf een personeelsbijeenkomst om het kalenderjaar af te sluiten. Tijdens deze bijeenkomst zal de directie de voortgang omtrent de CO₂ reductie doelstellingen mededelen.

Externe communicatie

- ▽ publicatie van hiernavolgende producties op onze bedrijfswebsite en SKAO-website
 - ◆ beleidsverklaring, footprint verklaring
 - ◆ jaarlijkse en halfjaarlijkse managementrapportage evaluatie van energiestromen en CO₂ emissie
 - ◆ acties en initiatieven op het gebied van CO₂ reductie waarin men deelnemer is
 - ◆ halfjaarlijkse rapportage
 - ◆ CO₂ certificaat
- ▽ deelname aan diverse initiatieven/bijeenkomsten die aansluiten bij onze branche.

Financiën

Kosten gerelateerd aan het energiemangement plan en alle bijbehorende facetten c.q. bijlagen worden separaat geboekt op de kostenplaats voor de certificeringen. Jaarlijks wordt voor deze kostenplaats door de financieel controller, de KAM coördinator en de directie het budget vast gesteld.

6.4 planning

Per jaar stelt de KAM-functionaris voor de CO₂ prestatieladder in samenspraak met de directie een communicatieplanning op. Deze planning is gebaseerd op reeds bekende vergaderpatronen die zowel intern als extern vastgelegd zijn. Aansluitend geven we per communicatiemoment aan wat, hoe en door wie er gecommuniceerd wordt alsmede wie er verantwoordelijk is voor de input. Tijdens de jaarlijkse evaluatie van ons energiemangementplan worden ook de resultaten van de communicatiematrix besproken en waar nodig bijgesteld. De communicatiematrix is weergegeven in tabel 19.

Tabel 19 Communicatiematrix

Communicatiematrix 2019 tot 2022 (2 x per jaar in maart en september)					
Doelgroep	Instrument	Inhoud	Doel	Wanneer	Actiehouder
Directie Medewerkers, ingehuurde	Website en in de maandelijkse nieuwsbrief	Vermelden CO ₂ gerelateerde nieuwsitems	Informatie & kennisdeling	1 x per jaar	KAM-functionaris
	Toolboxmeeting, MT overleg. Document, website	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, certificeringstraject, maatregelen voor reductie	Informereren & draagvlak creëren, vergelijken reductiedoelstellingen maatregelen projecten, energiebeleid	Minimaal 2 x per jaar	KAM-functionaris
Opdrachtgevers/ Zakenpartners	Kennisdeling bijeenkomsten/projectbespreking	CO ₂ nieuwsitems	Informereren/kennis delen/draagvlak creëren	2 keer per jaar	KAM-functionaris
	www.herculan.com	CO ₂ footprint/ CO ₂ reductiedoelstellingen en maatregelen	Informereren/kennis delen/draagvlak creëren	2 keer per jaar	KAM-functionaris
Onderaannemers Leveranciers Transporteur	Leveranciers/ beoordeling	milieubelasting	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	1 keer per jaar	KAM-functionaris+ directie
	www.herculan.com	Speciaal ingericht CO ₂ - onderdeel	Informatie& kennisdeling	2 keer per jaar	KAM-functionaris+ directie
	www.herculan.com	CO ₂ footprint/ CO ₂ reductiedoelstellingen en maatregelen	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	KAM-functionaris
Branche organisaties en participaties	www.herculan.com	Doelstelling en keteninitiatieven	Informatie& kennisdeling	1 keer per jaar	KAM-functionaris+ directie
Communicatiematrix 2019 tot 2022 projecten met gunningvoordeel					
Doelgroep	Instrument	Inhoud	Doel	Wanneer	Actiehouder
Projecten	Verzamelen gegevens projectmap	Project specifieke gegevens voor berekening CO ₂ en Reductie	Informatie & kennisdeling	Wekelijks	Projectleider met input administratie
	Beheren gegevens	Gegevens opslaan in projectmap	Informereren & draagvlak creëren, kennisdelen	Minimaal 2 x per jaar	projectleider
	Verwerken gegevens	Verwerken gegevens in voortgangsrapportage en EMP	Informatie & kennisdeling	Continu	projectleider
	Vaststellen rapporten	Vaststellen energiebeleid, reductiedoel en maatregelen e.d.	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Directie
	Communiceren intern (doelgroep)	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, certificeringstraject, maatregelen voor reductie, energiebeleid	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	KAM
	Communiceren extern (Doelgroep)	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie, energiebeleid	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Projectleider

	Informereren medewerkers	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie, energiebeleid voor het betreffende project	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Projectleider /KAM
	Uitvoeren volledig project	Monitoren en evaluatie gehele proces project.	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Projectleider/directie

6.5 risico's

Zoals bij het opstellen van ieder communicatiebeleid moeten ook wij hier rekening houden met de mogelijke risico's. De volgende risico's zouden een mogelijk scenario kunnen zijn:

- ◆ medewerkers krijgen te veel informatie waardoor ze CO₂ -moe kunnen worden en daardoor geen bijdrage leveren aan het te creëren draagvlak
- ◆ te weinig communicatie tussen de verschillende afdelingen waardoor de uit te dragen boodschap niet eenduidig, helder en actueel is
- ◆ beëindiging arbeidsovereenkomst van sleutelpersonen
- ◆ te weinig medewerking vanuit het MT die zou moeten zorgen voor de gedeeltelijke benodigde input.

Deze risico's denken wij op de volgende manieren te ondervangen:

- ◆ ook aandacht voor nieuws wat een meerwaarde heeft en niet beperken tot zaken die verplicht zijn
- ◆ per kwartaal één moment ter bespreking van de CO₂ -energiereductie gerelateerde zaken
- ◆ in diverse overleg structuren (waaronder MT-overleg) CO₂/MVO als vast agendapunt opnemen
- ◆ controle op de realisatie van het communicatieplan vindt bij de kwartaalevaluatie plaats aan de hand van prestatie-indicatoren
- ◆ deze stuurcyclus wordt standaard elk kwartaal uitgevoerd in het kader van het KAM- systeem.
- ◆ Het spreiden van het overleg voorjaar /najaar.

6.6 budgetplan

Door onze directie werd in september 2019 overwogen en besloten om over te gaan tot certificering van de CO₂-Prestatieladder. Daarmee werd impliciet het benodigde budget beschikbaar gesteld voor het behalen van het CO₂ certificaat niveau 3.

Dit houdt in dat de interne werkzaamheden en verantwoordelijkheden voor de CO₂-Prestatieladder deel zullen uitmaken van het takenpakket van de KAM-functionaris. In ons organisatiehandboek zijn diverse informatiedocumenten hierop aangepast. Specifieke begroting van de tijdbesteding voor de CO₂ -Prestatieladder vindt verder niet plaats.

Bestedingen met betrekking tot ingekochte goederen en diensten in het kader van de CO₂ certificering zijn wel in de budgetplanning opgenomen.

Het budgetplan is opgesteld conform de eis 3.D.2. van het handboek CO₂ Prestatieladder versie 3.0 van SKAO. In tabel 20 is het besteedbare budget voor 2019 t/m 2021 voor de CO₂ Prestatieladder niveau 3 als volgt gespecificeerd:

Tabel 20 Budgetplan 3 jaar

Besteedbaar budget CO2-prestatieladder	
Certificatie	
Implementatie-audit certificatie ladderniveau	€ 1.990
Opvolgingsaudit 1	€ 1.750
Opvolgingsaudit 2	€ 1.750
Evaluatie carbon footprint gegevens	€ 550
Inrichten en beheer CO2 portfolio	€ 1.000
Participatie	
Tarief SKAO - CO2-Prestatieladder	€ 250
Netwerk Chemie (MVO Nederland)	€ 1210
Publicatie	
Aanmaken websitepagina CO2-prestatieladder	€ 750
Aanpassen website tekst Kwaliteit	€ 250
Communicatie	
Media, magazines en brochures	€ 600
Interne en externe communicatie documenten	€ 600

CO2-reductie	
Uitvoeren energie management plan	€ 3.000
Totaal budget voor 2020	€ 10.200

6.7 conclusie

Conform communicatieplan is 1 keer overleg geweest op directieniveau. Verder zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- ◆ zelfevaluatie
- ◆ interne audit (overleg extern)
- ◆ interne controle eigen model overige certificaten
- ◆ systeembeoordeling (momenteel in de vorm van een addendum bij onze centrale systeembeoordeling)
- ◆ EMP
- ◆ tussentijdse evaluatie.

Er is conform planning 1 x een personeelsbijeenkomst. De footprint wordt bekend gemaakt intern en extern. Er is communicatie op de website en de site van SKAO terug te vinden. De maatregelenlijst van SKAO is ingevuld en belangrijke punten zijn uitgelicht (zoals bandenspanning).

Voor 2020 is het van belang de ingevulde maatregelenlijst te bespreken en aan te vullen. Ten opzichte van de ketenpartners lopen wij achter met de besparingen maar hebben de ambitie om één van de koplopers te worden in het systeem

Belangrijk doel voor 2020 is het verdiepen van het bewustzijn bij de medewerkers en partners. Hiervoor zijn extra inspanningen nodig. Verdieping en genereren van kwalitatieve data staat hierin voorop. Dit bewustzijn zal mede bijdragen aan het gezamenlijke Nederlandse doel van 25% reductie tot 2025.

Conclusie 2019

Wij hebben in 2019 onze CO₂ uitstoot inzichtelijk gemaakt. In september zijn wij gestart met het uitspreken van de wens om de CO₂ ladder certificering trede 3 te behalen. Dit is onder andere besproken binnen het MT-overleg. Gedurende het jaar zijn we verschillende gegevens gaan verzamelen door de organisatie heen. Er zijn verschillende medewerkers actief betrokken bij het verzamelen en verwerken van deze gegevens. Externe communicatie op de website wordt momenteel ingericht conform de norm eis. Op deze manier willen wij ook onze stakeholders informeren over de uitstoot die wij produceren en de diverse doelstellingen die wij hebben om deze te reduceren.

Wij hopen komend jaar de eerste reductie inzichtelijk te hebben. Uiteraard gaan wij er hierbij vanuit dat deze reductie ook een positieve invloed zal hebben op de financiële positie van de organisatie.

7 Participatie ^{1d-2d-3d-4d-5d}

7.1 Inleiding

Dit hoofdstuk heeft betrekking op invalshoek D, te weten "Participatie", zoals omschreven in het Handboek CO₂ prestatieladder 3.0. Onderdeel van het energiemangement plan is, dat wij proactief bezig zijn met de markt ontwikkelingen omtrent CO₂ reductie. Sinds meerdere jaren voert ons bedrijf een actief milieubeleid, ofwel: wij passen milieubesparende maatregelen toe.

Tabel 21 Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid

Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	Taak	halfjaarlijks	KAM, directie
Besluit deelname initiatieven	Bevoegdheid	jaarlijks	directie
Deelname aan sectorinitiatieven	verantwoordelijk	continu	KAM, projectbeheerder, directie

Momenteel zijn wij lid van onderstaande branche verenigingen c.q. initiatieven:

- ◆ SKAO
- ◆ Netwerk Chemie (MVO Nederland)
- ◆ Duurzaam bouwen
- ◆ SADC
- ◆ Waste Build

Deze lidmaatschappen zijn van wezenlijk belang om de nieuwste ontwikkelingen qua CO₂ reductie te volgen. De belangrijkste initiatieven zijn terug te vinden in tabel 22, en in de volgende paragrafen omschreven.

Tabel 22 overzicht sector en keteninitiatieven 2019-2020

initiatief	deelnemingsvorm	frequentie	CO ₂ agenda	documentatie
SKAO	Lidmaatschap	2 x per jaar	CO ₂ reductie	Publicaties/maatregelenlijst
Netwerk Chemie MVO Nederland	Lidmaatschap, vakgroep	Minimaal 2 x per jaar bijeenkomst	Duurzaamheidsdoelen	EMP en website SKAO
Congres duurzaam bouwen Den Haag	Deelname congres	1 x per jaar		
SADC	Deelname ontbijtsessies	2019		
Waste build	Deelname congres	1 x per jaar	Reductie afval, circulaire economie	-

7.2 SKAO

De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) is verantwoordelijk voor alle zaken de ladder betreffende: het gebruik, de doorontwikkeling, het beheer van het certificeringsschema, verbreding van deelnemende sectoren e.d.'

Kwaliteit van de groei is belangrijker dan de groei zelf. De CO₂-Prestatieladder heeft slechts toegevoegde waarde als het resulteert in blijvende CO₂-reductie, innovatie en samenwerking bij de gecertificeerde bedrijven. SKAO wil dit realiseren door een sterkere regie rol op zich te nemen die erop gericht is om sectorspecifieke kennis over CO₂-reductie en maatregelen te ontsluiten.

Uitgangspunt is dat alle gebruikers van de ladder (zowel aanbesteders als opdrachtnemers) er belang bij hebben dat er sprake blijft van één effectieve CO₂-Prestatieladder.

- ◆ De SKAO heeft de volgende doelstellingen:
 - beheer en de doorontwikkeling van de CO₂-Prestatieladder
- ◆ creëren van draagvlak bij marktpartijen en maatschappelijke organisaties voor de benadering en de werkwijze van de CO₂-Prestatieladder
- ◆ bevorderen en faciliteren van een effectieve dialoog tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties over klimaatvriendelijk ondernemen gericht op concrete CO₂-reductie\
- ◆ bevordering van de ontwikkeling van sector brede CO₂-reductieprogramma's door participerende bedrijven en de actieve deelname daaraan
- ◆ bevorderen van breed gebruik van de CO₂-Prestatieladder in meerdere sectoren.

7.3 Netwerk Chemie

De sector chemie speelt als leverancier van grondstoffen een essentiële rol in de verduurzaming van de economie. Het is een energie-intensieve sector die hard aan de slag moet om aan de gestelde duurzaamheidsdoelen van het Klimaatakkoord van Parijs en de SDG's te voldoen. Daarom werkt MVO Nederland in het Netwerk Chemie met deelnemende partijen aan de verduurzaming van de sector.

Het Netwerk Chemie verbindt vraag en aanbod op het gebied van chemie-innovaties – nationaal en internationaal. Deelnemers werken actief samen in (cross-sectorale) projecten om verduurzaming in de chemiesector en transparantie in de keten te realiseren. MVO Nederland ondersteunt bij het vormen van projectgroepen en het vaststellen van ambities. Door chemiebedrijven te bundelen in het netwerk en de juiste voedingsbodem te creëren, kunnen ze samenwerken, projecten starten en nieuwe klanten betrekken.

In het Netwerk Chemie van MVO Nederland wordt er de kans gegrepen om te versnellen naar een toekomstbestendige chemiesector. Kansen die je als bedrijf alleen lastig kunt grijpen en waar je dus andere bedrijven voor nodig hebt. Bijvoorbeeld vanwege niet-sluitende businesscases, omdat de contacten en kennis ontbreken of vanwege wet- en regelgeving die je in de weg staat. Door je aan te sluiten bij dit netwerk pak je uitdagingen samen met andere ondernemers aan. Je deelt kennis en werkt gezamenlijk aan innovaties. Daarnaast brengen we in het Netwerk Chemie ambitieuze bedrijven samen uit andere sectornetwerken.

7.4 Congres duurzaam bouwen

Vanuit de stad Den Haag wordt het congres opgezet om gezamenlijk aan een betere toekomst te kunnen werken. Tijdens het congres zijn er verschillende bijeenkomsten waar wij bij aan kunnen sluiten. Er komen verschillende onderwerpen aanbod. Zo ook bijeenkomsten in het kader van circulaire gebouwen en duurzaamheidsambities van bouwend Nederland.

7.5 SADC

De transitie van een lineaire economie naar een circulaire economie brengt grote uitdagingen met zich mee. Tegelijk ontstaan hierdoor nieuwe kansen. SADC, Gemeente Haarlemmermeer en Port of Amsterdam willen koploper zijn en blijven, bij de (her)ontwikkeling van circulaire werklocaties. Stichting Kennisalliantie Bedrijventerreinen Nederland (SKBN) is aanjager van dit thema als kennisplatform voor regionale ontwikkelingsmaatschappijen en overheden.

Wij voelen gezamenlijk de urgentie om onze circulaire ambities om te zetten in concrete resultaten. In de dagelijkse praktijk van gebiedsontwikkelingsprocessen, zien wij echter een kloof tussen ambities en realisme. Gebiedsontwikkelaars, eigenaren, gebruikers en overheid staan voor de opgave om die kloof te overbruggen. Samenwerking is daarin van essentieel belang. Ook kennis en begrip van elkaars belangen en verdienmodellen, zijn nodig om stappen te kunnen zetten.

Dit praktijkonderzoek is uitgevoerd in het kader van het programma de Circulaire Westas. Door een multidisciplinair onderzoeksteam, is gezocht naar een methode om voor elke werklocatie in Nederland passende, realistische én ook ambitieuze doelstellingen op te stellen. Wij hebben de vraag gesteld op welke manier gebiedsontwikkelaars het beste kunnen samenwerken met markt en overheid bij de uitgifte van gronden. Daarbij willen wij de ondernemers op onze werklocaties koploper laten zijn. Koploper in het toepassen van circulaire principes, maar ook koploper in hun werkveld ter versterking van het regionale verdienvermogen.

7.6 Waste Build

Transitie naar een circulaire bouw omgeving met als doelstelling “zero waste”. Tijdens het congres zijn er verschillende sprekers aanwezig die allen meer inzicht geven over hun eigen vakgebied. Hierbij staat de doelstelling “zero waste” centraal. Vanuit de organisatie wordt er bijvoorbeeld ook aangedragen om vliegvluchten die benodigd zijn om aanwezig te kunnen zijn te compenseren qua CO₂ uitstoot. Daarnaast wordt iedereen gevraagd om herbruikbare flesjes mee te nemen voor het water in plaats van deze direct weg te gooien.

7.7 participatieplan

Vanuit onze organisatie proberen wij op verschillende manieren een bijdrage te kunnen leveren aan het reduceren van onze CO₂ uitstoot. Het netwerk chemie leveren wij een actieve bijdrage aan. Wij zijn netwerkpartner van dit initiatief. Tijdens de diverse bijeenkomsten proberen we samen met andere netwerkpartners naar ontwikkelingsmogelijkheden binnen de branche te kijken. Naast dit vaste lidmaatschap proberen wij aan te sluiten bij actuele bijeenkomsten en congressen. Bovenstaand zijn hier een aantal bijeenkomsten van beschreven waar wij aan deelgenomen hebben. Op deze manier willen wij graag onze kennis vergroten.

8 PDCA-cyclus

Het principe van de CO₂ prestatieladder is gebaseerd op de Plan, Do, Check, Act cyclus:

- ◆ doelstellingen vastleggen
- ◆ werkzaamheden plannen en uitvoeren
- ◆ voortgang en resultaten monitoren
- ◆ op basis van de resultaten het bijstellen van de doelstellingen of het genereren van nieuwe.

Deze aanpak vormt in combinatie met de SMART methodiek voor het opstellen van de doelstellingen, de basis voor de CO₂ reductie.

Tabel 23 Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid

Eindredactie CO ₂ -dossier	verantwoordelijk	continue	KAM
Voldoen aan eisen CO ₂ -Prestatieladder	verantwoordelijk	continue	KAM, directie, adviseur
Uitvoeren Interne Audit CO ₂ -systeem	Taak	jaarlijks	KAM, adviseur
Rapporteren aan management	bevoegdheid	halfjaarlijks	KAM
Besluitvorming over CO ₂ -reductiebeleid	Verantwoordelijkheid	halfjaarlijks	Directie

8.1 “plan”

De analyse van het energieverbruik en het opstellen van de energie reductiedoelstellingen, vormen samen de plan fase. In hoofdstuk 5 zijn de reductiedoelstellingen en acties inhoudelijk omschreven. Acties worden jaarlijks aangevuld/herzien met nieuwe kansen en behaalde resultaten. Op deze manier blijven de doelstellingen actueel.

8.2 “do

Het invoeren van de reductiemaatregelen is onderdeel van de DO fase. De opties uit de acties bijbehorend bij de doelstellingen met het meeste CO₂-reductie-effect en die bedrijfseconomisch het hoogste rendement opleveren, zullen als eerste worden uitgevoerd. Het definitieve besluit om over te gaan tot uitvoering van de “actie/kans” wordt genomen door de directie. Hierbij wordt in ieder geval aan de volgende punten aandacht geschonken:

- ◆ energie doelstelling
- ◆ reductiemaatregelen
- ◆ te ondernemen acties
- ◆ totale kosten voor het reductie traject.

Doel

In de do-fase, implementatie en uitvoeringsfase, wordt de inventarisatie uitgevoerd.

Resultaat

De (hoofd) resultaten van de implementatie- en uitvoeringsfase zijn:

- Verzamelen en registreren energie verbruiken over periode.

Registreren energie hoeveelheden

De registraties worden per energieaspect geregistreerd. Conform de volgende instructie.

Tabel 24 instructie tot monitoring

Energieaspect	Frequentie	Uitvoering door	Registratiedocument
Aardgas gebouwen	Per kwartaal	Medewerker	Meterstand Excel overzicht.
Elektriciteit gebouwen	Per kwartaal	Medewerker	Meterstand Excel overzicht
Brandstoffen wagenpark	Per kwartaal	Controller	Grootboekrekeningen financiële adm.
Overig verbruik	Per kwartaal	Controller	Grootboekrekeningen financiële adm.
Alternatieve brandstoffen	Per kwartaal	Controller	Grootboekrekeningen financiële adm.
Vliegreizen	Per kwartaal	Administratie	Excel overzicht reisbureau
Privé km	Per kwartaal	Controller	Grootboekrekeningen financiële adm.

Documenten:

- ◆ CO₂ footprint (jaar/halfjaar).xls
- ◆ CO₂-Emissieverantwoording (jaar) (halfjaar)

8.3 “check”

Doel

Doel is om de uitgevoerde registratie te controleren op fouten, omissies, onvolledigheden, inschattingen, gebruik van formules en conversiefactoren.

Resultaat

De (hoofd) resultaten van de controlefase zijn:

- ◆ gecontroleerde registratie
- ◆ actuele conversiefactoren
- ◆ CO₂ footprint

Activiteiten

De controlefase betreft de volgende onderdelen:

- ◆ beoordelen registraties
- ◆ bijwerken conversiefactoren
- ◆ opstellen CO₂ footprint
- ◆ uitvoeren interne audit

Proces

De KAM-functionaris beoordeelt de registratie op de volgende punten:

- ◆ is de boundary nog toereikend? (zijn er organisatiedelen bijgekomen?)
- ◆ zijn er nieuwe energie aspecten bijgekomen (moet administratie worden uitgebreid?)
- ◆ zijn de registraties accuraatheid, zonder afwijkingen, fouten, en zaken hiaten, zijn de juiste bronnen
- ◆ gebruikt, zijn de juiste formules gebruikt? etc.
- ◆ welke inschattingen worden gemaakt, daar waar registratie niet toereikend is.
- ◆ Zijn er wijzigingen in de conversiefactoren?

Documenten:

- ◆ CO₂-Emissieverantwoording (jaar/halfjaar).

Als norm wordt gebruikt:

- ◆ Handboek CO₂-Prestatieladder
- ◆ overige bronnen zoals Ecoinvent database, Nationale Milieu Database
- ◆ www.emissiefactoren.nl

8.4 “act”

Doel

In de act-fase wordt op basis van de inventarisaties maatregelen vastgesteld hoe de inventarisatie te verbeteren is. De definitieve rapportage zal in- en extern worden gecommuniceerd conform het gestelde in hoofdstuk 6 en de communicatiematrix. Na het tweede kwartaal zal geanalyseerd worden in hoeverre de CO₂ reductie doelstellingen behaald zijn. De behaalde resultaten zijn de input voor de herziende en nieuwe CO₂ reductie doelstellingen voor de volgende periode. Een keer per jaar zal het systeem extern getoetst worden door een erkent CI. De directie heeft hierin de eind verantwoordelijkheid.

Tijdens de jaarlijkse evaluatie worden de volgende punten minimaal opgenomen in de agenda:

- ◆ resultaat reductie doelstellingen
- ◆ voortgang van de reductiemaatregelen t.o.v. doelstelling
- ◆ nieuwe CO₂ reductie kansen Effectiviteit van de communicatie.

Resultaat

De (hoofd) resultaten van de planningsfase zijn:

- vaststelling compleetheid GHG inventarisatie
- vaststelling nauwkeurigheid GHG inventarisatie
- vaststelling verbeterpunten GHG inventarisatie
- vaststelling maatregelen GHG inventarisatie.

Proces

In dit proces wordt per kwartaal geschakeld t.a.v. fouten, omissies, inschattingen, consistentie, juist gebruik formules en conversiefactoren. Vastgesteld wordt welke delen van de inventarisatie verbeterd moet worden. Gelet wordt op verbeteringen op het gebied van registraties, instructies, trainingen, meetinstrumenten, controles, formules en nieuwe conversiefactoren. Verantwoordelijk is de directie.

Aan de hand van de beoordeelde compleetheid en nauwkeurigheid worden acties voorgesteld. Verantwoordelijken worden benoemd voor de uitvoering. De maatregelen worden opgenomen in MT-overleg. Verantwoordelijk is de directie.

Documenten:

- ◆ MT- verslagen/(half) jaarrapportages
- ◆ (half) jaarrapportages

9 Samenvatting

Gedurende 2019 zijn er verschillende gegevens verzameld om de verschillende energiestromen in kaart te brengen. Deze gegevens zijn verzameld voor de Helder en May als eerste vestiging en daarnaast voor Eputan Kunststoftechniek te samen met Herculan als tweede vestiging. De totale emissie uitstoot van alle Werkmaatschappijen samen komt op 826,63 Ton CO₂ uitstoot. Van deze uitstoot kan er 156,45 ton CO₂ worden toegerekend aan de kantoren en 670,17 ton CO₂ uitstoot aan de projecten en productie. Hierbij is er rekening gehouden met het feit dat een deel van de energiestromen gas en elektra van Eputan Kunststoftechniek kan worden toegerekend aan de productie in plaats van aan de kantoren.

De uitstoot per gewerkt uur is 4,01 kg CO₂.

Als doelstelling is er gesteld om in 2020 2,5% reductie te behalen op scope 1. Op scope 2 willen wij voor 2024 80% reductie behalen door de inzet van groene stroom en het installeren van zonnepanelen om zelf energie op te kunnen werken.

Binnen scope één worden er ook maatregelen ingezet om de energiestromen te verkleinen. Een goed voorbeeld hiervan is de bandenspanning die op regelmatige basis wordt gecontroleerd. Daarnaast is er gepland om de komende periode de snelheden die gereden worden met de auto's te controleren en aan te sturen op het naleven van de maximum snelheid.

Er is voor de komende periode een planning gemaakt voor de communicatie die uitgevoerd zal worden op het gebied van CO₂ gerelateerde onderwerpen. In september is er in het MT gesproken over de wens tot het behalen van trede 3 op de CO₂ prestatieladder. Daarnaast zijn er binnen de overleggen ook verschillende acties besproken die invloed hebben op het realiseren van reductie van de uitstoot. De eerst volgende nieuwsbrief zal er tevens gecommuniceerd worden met de medewerkers dat er gekeken wordt naar de snelheden die gereden worden met werkauto's/bussen. Hiernaast zijn er diverse maatregelen gepland en geïmplementeerd vanuit de maatregelenlijst van de SKAO. In totaal staan er voor de komende periode nog 11 maatregelen gepland om uit te voeren. Wij zijn hiernaar aangesloten bij het Netwerk Chemie van MVO Nederland. Hierbij willen wij gezamenlijk met andere partijen naar verbetering binnen onze sector kunnen toewerken. Afgelopen periode zijn wij bij verschillende bijeenkomsten aanwezig geweest.

